

Творчеството

в подкрепа на общините

**Да си законен
не е трудно**

Промените в Закона за авторското право и сродните му права дават нови правомощия на местната власт, насърчаващи културата

Кой има право да лицензира музиката?

Или разликите между ОКУП и НУП

ОКУП в музиката - Музикаутор и Профон

Съгласно Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) лиценз за използването на музика в туристическите и търговските обекти може да се вземе от организациите за колективно управление на права (т.нар. ОКУП). Това става с подписването на договори с двете дружества, които защитават авторските и съответно продуцентските и изпълнителски права – Музикаутор и Профон.

Всеки ползвател може да подаде заявка на лиценз през платформата MusicPro. След придобиването му той

може да използва на практика цялата палитра от музика, която пожелае от всякакви източници: CD и DVD с легален произход до радио, ТВ (включително разпространени чрез кабел), както и от интернет чрез платформи като Youtube.

Независимите компании за музикален лиценз - НУП

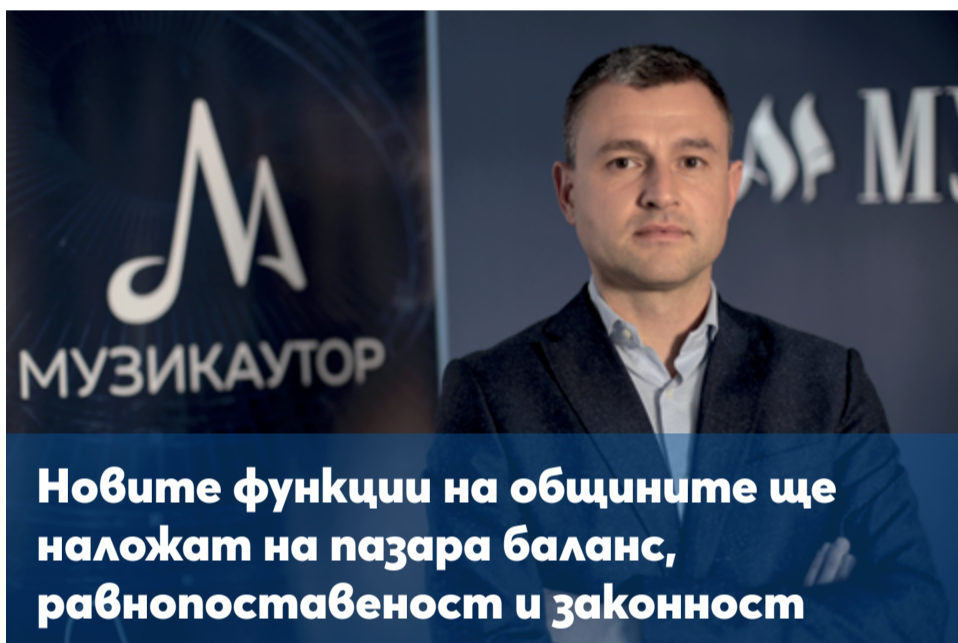
ЗАПСП регламентира законово и работата на съществуващите и досега частни компании, които изготвят плейлисти с уредени права за заведение и магазини. Те вече са задължени да се регистрират в Министерство на културата, като предоставят

доказателства за представявания от тях репертоар. Терминът, който се въвежда за тях, е независими дружества за управление на права (НУП).

НУП предоставят само ограничен репертоар от музика и обект, лицензиран от такава частна компания, има право да използва единствено нейния репертоар.

Казано с други думи, използването на музика и филми от ТВ, радио, интернет, както и платформи като YouTube е законно само и единствено при наличието на договор с Музикаутор и Профон, които са единствените организации, представляващи целия световен репертоар.

MusicPro

Новите функции на общините ще наложат на пазара баланс, равнопоставеност и законност

Интервю с изпълнителния директор на Музикаутор Иван Димитров

Защо Музикаутор предприема действия да информира общините за новите им задължения по закон?

Музикаутор е задължен да лицензира всеки един туристически или търговски обект, в който се използва музика. Ние сме упълномощени от правноносителите – авторите на текст, музика и композиторите или техните издатели да съберем възнаграденията за използване на произведенията им и да ги разпределим. Затова ние имаме огромен интерес първо да информираме всички заинтересовани, второ – да дефинираме силата и предимствата на световния музикален каталог, който предлагаме, и не на последно място, да бъдем максимално прозрачни – за всички, които имат интерес – ползватели, автори, международни партньори и държавни институции.

Как ще се отразят на пазара новите функции на общините, които им възлага законът от 1 януари 2019 г.?

Те ще наложат три принципа – баланс, равнопоставеност и законност! Баланс в отношенията между всички, които имат интерес от силата и развитието на музиката – този, който я слуша, този, който я пуска, и този, който я създава. Равнопоставеност, която ще измести дисбаланса в момента между този, който доброволно заплаща за музиката, и този, който възползвайки се от слабия контрол, не го прави. Законност, защото

ние всички искаме да живеем в права държава. А механизмите за защита на интелектуалния продукт е мерило за състоянието на всяко общество. Очаквам пазарът да се развие положително, защото сега сме много далеч от успешните европейски практики.

Запазва ли се ролята на държавата и Министерството на културата в целия този процес?

Авторските права са защитени адекватно в развитите държави. Когато държавата е слаба, когато правоприменението не е на ниво, тогава този продукт не е защитен. Истината е, че България постепенно еволюира в защита на правата. Доказателство за това са и тези изменения, които вменяват нови функции на общините. Те от своя страна са свързани с по-широк обхват на контрола от страна на държавата и от страна на министерството. То ще остане водещ орган, който би трябвало да оказва методическо ръководство и съдействие на общините тогава, когато те имат нужда. То би трябвало и да обобщава информацията за спазването на закона глобално. Респективно, ако констатира необходимост за още промени, да иницира такива и да ги съгласува с всички, които са заинтересовани. Вярваме, че ползването на опит от чуждите държави е най-бързото и най-лесното решение на голяма част от проблемите.

Музиката помага на бизнеса и създава емоционален контекст за потребителите

Интервю с изпълнителния директор на Профон София Щерева

Каква е основната дейност на Профон?

Профон лицензира правата на изпълнителите и продуцентите пред всички страни, използващи музиката като добавена стойност към бизнеса си – собственици на хотели, ресторанти, магазини, търговски центрове, медии, телекомуникационни оператори. Ние сме диалогично и високо технологично дружество, чиято основна задача е да защитава и увеличава стойността на правата на музикалните продуценти и изпълнители.

Вярваме, че музиката помага на бизнеса и създава емоционален контекст за потребителите на различни видове услуги. Тя е онзи фактор, който въздейства на посетителите и ги кара да прекарат повече време на едно място и съответно ги прави лоялни към определен бранд. Тъкмо затова собствениците на ресторанти, барове, дискотеки, които печелят пряко от музиката в техния бизнес, трябва да имат отношение към творческия продукт и да заплащат за неговите права.

Очаквате ли децентрализацията на контрола на публично изпълнение на музика към общините да доведе до ръст в приходите от права за творците?

Отношението към интелектуалната собственост у нас е следното – ако един продукт е нематериален, то

значи той ни се полага безплатно по подразбиране. Промяната на тази нагласа у хората е дълъг процес, който изисква огромни усилия и непрекъснат диалог с всички, които използват български и световен репертоар в бизнеса си.

От началото на 2019 г. инспекторите, които следят дали един ресторант отговаря на всички изисквания за пожарна безопасност, ще имат и задачата да установяват дали собственикът му е уредил авторските и сродните права за музиката, която използва. Целта на семинарите за общинските инспектори, които правим с Музикаутор, е да разясним ползите от уреждането на правата за всеки, който използва музика в бизнеса си. Независимо дали идва от радио, телевизия или стрийминг платформа, звуковият фон в един обект повишава значително стойността на предлаганата услуга, а оттам и приходите от нея.

Какво трябва да знаят ползвателите за MusicPro?

Това е платформа, която позволява на собствениците на търговските обекти с няколко клика сами да изчислят дължимата сума за използваната от тях музика, както и да пуснат заявки за договор към Профон и Музикаутор на принципа „на едно геше“. Създадохме MusicPro.org, за да осигурим на бизнеса максимално лесен достъп до легалното използване на музика.

в подкрепа на общините

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

Интервю с Мехти Меликов – директор на дирекция „Авторско право и сродните му права“

Кое налага общините да извършват контрол?

Правото на автора да разрешава използването на създаденото от него произведение е уредено в закона. В определени случаи, обаче, авторите не могат ефективно да защитят правата си. В сферата на публичното изпълнение на музикални произведения (*както е това в туристически и търговски обекти - бел. ред.*), например, обективно невъзможно за автора е да проследи всяко използване на произведението и още по-малко да уреди такова използване и да получи възнаграждение. Затова системата на авторското право предвижда възможности за колективно управление права, а като форма на защита срещу най-масовите видове нарушения – и форми на административен контрол.

Административният контрол по спазването на отделните права на авторите се осъществява от дирекция „Авторско право и сродните му права“ на Министерство на културата (МК). За да осигури по-добра защита на правата, обаче, с последните промени в ЗАПСП се предвиди форма на допълнителен надзор, извършван от кметовете на общини.

Според ЗАПСП общинската администрация следва да прави обща проверка за наличие на договори за отстъпени права в случаите, когато хотели, заведения за обществено хранене и пр. се озвучават с музика, предоставят гостъп до телевизия или показват филми.

За разлика от това, контролът, който осъществяваме в МК, проверява дали ползвателите са имали право да осъществят публично изпълнение на конкретни защитени обекти на авторското право и сродните му права.

Ще запази ли Министерство на културата контролни функции?

Въвеждането на допълнителен контрол по линия на общините по никакъв начин не променя правомощията на МК да осъществява административен контрол по спазването на ЗАПСП. В тази връзка проверките на инспекторите на нашата дирекция ще продължат.

2019: Контролът в ръцете и на общините

Проверките за музикален лиценз от общините са мярка срещу нелоялната конкуренция и ще доведат до по-добро покритие на пазара с уредени права

Задължението за стопанисващите търговски и други обекти да предоставят на кметовете на общини доказателства за отстъпени права има допълваща функция, постига определена степен на децентрализация и създава по-голяма плътност на контрола. Надявам се тази стъпка да постигне и по-добра ефективност при покриването на пазара с права. Нека не забравяме, че неуреждането на права, освен нарушение на ЗАПСП, е и форма на нелоялна конкуренция спрямо добросъвестния бизнес.

Защо е важно да се уреждат авторските и сродните права?

Имущественото право означава най-общо "право на възнаграждение". Правото на автора да получи възнаграждение му позволява да продължава да твори, което от своя страна осигурява обществено благо, каквото е културата.

Едва ли е необходимо да се обяснява на хора, правещи бизнес, колко важно е за създателите на продукт, независимо дали е индустриален или културен, да могат да спечелят от труда си, за да продължат да работят. За всеки разумен човек е ясно, че защитата на правата на авторите е в основата на културното възпроизводство.

На същия принцип се подчинява и защитата на патентите, например. Не можем да очакваме фармацевтичната компания да инвестира в разработката на лекарствени средства, ако няма да има възможност да защити продуктите си, за да ги реализира успешно на пазара.

Разбирам, че на микро ниво – на ниво на отделно заведение за хранене, магазин или друг обект, особено когато е малък, разсъжденията относно

но връзката между индивидуалното уреждане на права и развитието на културата са донякъде абстрактни, но нашият поглед е различен. Ние смятаме, че участието на тържавата в контрола по спазването на индивидуалните права на автори и други носители на права не е просто защита на частно-правен интерес, а елемент на тържавната културна политика. Вярвам също така, че един ден този контрол няма да е необходим.

Съгласно последните изменения на ЗАПСП, МК поддържа регистър на ОКУП и НУП (вж. стр. 2). Каква информация съдържа този регистър и какви гаранции дава той на ползвателите?

Поддържането на регистри е важно с оглед възможността ползвателите да се запознаят с лицата, които имат право да осъществяват такава дейност и с конкретните права, които могат да им предоставят.

Известна е лоша практика, когато недобросъвестно гружество предоставяше на ползвателите права, с които не разполага. В резултат, ползвателите работеха в нарушение на закона, въпреки че бяха заплатили възнаграждение.

В тази връзка ще споделя, че ни тревожи фактът, че ползвателите не винаги разбират изцяло задълженията си да уреждат едновременно авторски и сродни права. Съществуват и специфични случаи, когато уреждането на правата може да се окаже по-сложно. В тази връзка МК изготвя и разпространява информационни материали, какъвто е публикуваната на нашата интернет страница електронна брошура, обясняваща особеностите на уреждането на авторски и сродни права в хотели и ресторанти. Планираме специално издание, посветено изцяло на озвучаването на търговски

и други обекти с музика. Мисля, че за бизнеса ще бъде особено важно да се запознае с този материал, за да осигури легалното ползване на авторски и сродни права.

МК стартира кампания за нулева толерантност към нарушителите върху интелектуалната собственост. В какво се изразява тази политика и кои са партньорите ви за нейното постигане?

„Нулевата толерантност“ представлява безкомпромисен подход при преследването на нарушителите на авторски и сродни права, който освен в изпълнение на закона и в защита на творците, е в услуга и на почтения бизнес, страдащ от нелоялната конкуренция от страна на онези, които спестяват разходите за права.

В частност, това означава, че ако към момента на извършване на проверка ползвателят не е уредил използването на съответните произведения, последващото получаване на лиценз за музика не освобождава лицето от административно-наказателна отговорност.

Интензитетът на проверките от страна на МК, новите правомощия на кметовете на общини, както и възможностите на ОКУП да преследват неуреденото използване по гражданско-правен път отправят специфично послание към ползвателите, а именно че легалното използване на музика е икономически по-изгодно. Това, в частност, е и целта на нашата политика за „нулева толерантност“, в изпълнението на която получаване пълната подкрепа и съдействие на организациите за колективно управление на права в музиката – Музикаутор и Профон.

Лесен контрол с наредба

От 2019 г. Общините започват да контролират дали заведения, магазини и хотели заплащат авторски права за музиката, която използват в своя бизнес. Това стана факт с промените, приети от Народното събрание в средата на март 2018 г.

Проверките ще се извършват от местните инспектори, които и в момента отговарят за редовността на отделните търговски обек-

ти. Това означава, че нито една община няма да се ангажира с осигуряването на допълнителен ресурс, за да спазва закономото задължение.

Всяка община може да улесни работата на своите инспектори с малки корекции в местните си разпоредби и нормативни актове.

Това е възможно с допълнително изискване към всеки търговски обект, който подлежи на проверка и лицензиране. А именно, освен предоставяните до този момент документи и разрешителни от различни институции за нормалното функциониране на обекта и неговата категоризация, да се изисква и договор за лиценз за използване на музика. Така на практика работата на инспекторите, които са задължени от закона да проверяват за уредени права, ще бъде улеснена максимално.

И ако до този момент недобросъвестните собственици на заведения, магазини и хотели разчитаха на слабия контрол от страна на малкото на брой инспектори от Министерство на културата, това вече няма да бъде възможно.

Повечето проверки ще подобрят покритието с права, а съществена полза за общините е, че и 50% от приходите, събрани от санкции, ще отиват в местната хазна.

С новите средства общините ще могат да развиват по-добре културния си туризъм, който през последните години се превръща в един от най-печелившите сектори заради своята уникалност и история. По този начин те ще развият и регионалните си икономики и ще привличат нови инвестиции.

в подкрепа на общините

Бизнесът иска цялата музика

Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация

Избрахме световния музикален лиценз MusicPro на Музикаутор и Профон, защото това е най-добрата и най-пълна услуга на добра цена

Интервю с Георги Щерев и Атанас Димитров - съпредседатели на Управителния съвет на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация (БХРА)

БХРА е партньор на Музикаутор и Профон от 10 години, защо избрахте именно тях?

Защото сериозните играчи на пазара изискаха от нас да намерим най-добрите, които предлагат най-добрата и най-пълна услуга, естествено на добра цена.

Как се приемат от бизнеса приетите промени в Закона за авторското право и сродните му права?

Промените ще променят сериозно пазара. Причината – ако досега проверките в заведения, хотели и ресторанти бяха екзотика заради недостатъчния брой инспектори, които да ги правят, то от началото на 2019 г. това ще се промени.

Кои са обектите, които ще бъдат засегнати от промените в закона?

Всяко едно заведение, ресторант, хотел, лоби бар, клуб, в което се пуска

музика – независимо от източника – дали това е ТВ, радио, дискове, интернет и дори DJ – трябва да има лиценз. Тук става въпрос и за онези заведения, в които има живи изпълнения. Защото е важно да се подчертае – това че плащаме хонорар на изпълнителите, не означава, че сме уредили авторските права.

Каква беше картината досега?

Не много добра. Всъщност едва 15 на сто от собствениците и управители на такива обекти, спазваха закона и плащаха за музиката, която използват в обектите си. Останалите разчитаха на това, че няма да бъдат санкционирани.

Сега обаче проверките стават задължителни и регулярни. Те ще се правят от инспекторите в отделните общини, а глобите достигат 20 000 лв. Сума, която е непремерен риск от всеки предприемач, още повече, когато цената на лиценза за ползване на

целия световен репертоар, заедно с ТВ, музика от интернет е напълно достъпна за нас, защото членовете на БХРА ползват отстъпка за предлаганата услуга.

Защо такъв голям процент от заетите в бранша не спазваха закона?

Истината е, че сред колегите ни имаше отпор досега, защото хората от бранша често се заблуждаваха, че когато плащат такса за ТВ, радио, интернет, всъщност плащат и права за музиката. А това не е така. Фактически ти плащаш за трафика, но не и за съдържанието.

Често се подценява и фактът, че музиката е продукт като всички останали. И авторите ѝ имат право на съответното възнаграждение, както всички други, които създават или предлагат продукти и услуги у нас. А когато ползваме лиценза, който дават Музикаутор и Профон, ние сме сигурни че средствата, които запла-

щаме, стигат до авторите. Това от своя страна ги стимулира, те създават нови, още по-добри произведения, от което печелим и ние.

Може ли браншът ви да съществува без музика?

Всъщност музиката е съществена част от нашия бизнес. Така както са важни интериорът, напитките и храните, които предлагаме, и нивото на обслужване. Нещо повече – музиката може да се превърне в основен инструмент за развитието на бранда и повишаване на неговата разпознаваемост. Затова говорят и международни проучвания. Според тях – над 90% от потребителите са категорични – музиката е един от основните критерии, по които избират заведенията, които посещават. И не само това – над 89 на сто от хората, поръчват по още една напитка и удължават престоя си, ако се забавляват – нещо, за което музиката има основен принос.

Какво е ТворчествоТО за вас?

Думата е на авторите и артистите

Виктория Терзийска

„Колко струва да си пуснеш любимото парче в най-готиния за теб момент, колко струва да се докоснеш до любимия си изпълнител, да го видиш на метри от себе си и да го почувстваш като свой приятел... Безценно е, нали? Ние, творците, отваряме сърцата си за вас чрез музиката, тя е нашият труд. За нейното създаване заслужаваме справедливо възнаграждение и оценка.“

Михаил Белчев

„Творец е този, който е отгоре. Аз създавам песни. Ако трябва да се платят безсънните нощи, вълненията, трудът ни, това, което получавате, е несъизмеримо малко.“

Рум Колева

„Творчеството е безценно, то е безвремие, момент от вечността, запазен под формата на изкуство, без него няма минало и бъдеще.“

Хайгашов Агасян

„С една дума - творчеството няма цена! Колкото и някой да оценява една картина, песен, симфония, всяко произведение на изкуството може да бъде остойностено, но според автора то е безценно. В едно изречение - творчеството е смисълът на човешкия живот. Ти си избран за проводник към хората!“

Музикаутор

A: 1000 София, ул. „Буганеца“ 17, ет. 4
E: musicautor_bg@musicautor.org
T: 0700 10 350
W: www.musicautor.org

Профон

A: 1463 София, ул. „Цар Асен“ 77
E: office@prophon.org
T: 02/ 981 45 41; 02/ 963 27 57
W: www.prophon.org

в подкрепа на общините